

SPIS TREŚCI

UWAGI WSTĘPNE	11
-------------------------	----

ROZDZIAŁ I. CECHY CHARAKTERYSTYCZNE I PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACJI NOWOŻYTNEJ ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ.	13
--	----

1. Zasada resortowości	15
2. Zasady centralizacji i decentralizacji	16
3. Zasady koncentracji i dekoncentracji	17
4. Zasada hierarchicznego podporządkowania	18
5. Zasady kolegalności i jednoosobowego kierownictwa	19
6. Zasada biurokratyzmu	20
7. Korpus urzędniczy	22
8. Granice działalności administracyjnej	23
9. Kryteria kształtowania podziałów terytorialnych	24

ROZDZIAŁ II. NARODZINY NOWOŻYTNEJ ADMINISTRACJI I POCZĄTKI MYŚLI ADMINISTRACYJNEJ W DOBIE PAŃSTWA ABSOLUTNEGO.	29
--	----

1. Reformy zarządu we Francji w okresie monarchii absolutnej	31
1.1. Władza królewska	33
1.2. Organy centralne	34
1.2.1. Urzędy ministerialne	34
1.2.2. Rady królewskie	35
1.3. Zarząd lokalny	37
2. Reformy administracji w państwach oświeconego absolutyzmu	39
2.1. Reformy terezańsko-józefińskie w monarchii Habsburgów	41
2.1.1. Administracja centralna	41
2.1.2. Administracja lokalna	43
2.2. Reformy zarządu w Prusach w XVIII wieku	45
2.2.1. Administracja centralna	45
2.2.2. Administracja lokalna	47
2.3. Reformy zarządu w Rosji za Piotra I i Katarzyny II	48
2.3.1. Cesarz i administracja centralna	49
2.3.2. Administracja lokalna	53
3. Rozwój nauki policji w Niemczech i we Francji	54
3.1. Niemcy	55
3.2. Francja	59

1. Początki polskiej myśli administracyjnej oraz reformy zarządu w Rzeczypospolitej w latach 1764-1775.	63
2. Reformy administracji na Sejmie Czteroletnim.	68
2.1. Administracja centralna.	70
2.2. Administracja lokalna.	72
2.3. Charakterystyka działań administracji publicznej i kształtowanie się norm prawa administracyjnego.	73
3. Ustrój administracyjny w ustawodawstwie sejmu grodzieńskiego 1793 roku i w czasie insurekcji kościuszkowskiej.	75
3.1. Sejm grodzieński.	75
3.2. Insurekcja kościuszkowska.	76

ROZDZIAŁ IV. KSZTAŁTOWANIE SIĘ NOWOCZESNEJ ADMINISTRACJI I NAUK ADMINISTRACYJNYCH POD WPLYWEM PRZEobrażeń REWOLUCJI FRANCUSKIEJ. 79

1. Reformy administracji we Francji w dobie Wielkiej Rewolucji Burżuazyjnej.	81
2. Administracja francuska w XIX wieku.	84
2.1. Administracja publiczna we Francji napoleońskiej.	84
2.2. Samorząd terytorialny we Francji w XIX wieku.	86
2.3. Rozwój nauk administracyjnych we Francji w XIX wieku.	88
3. Administracja Księstwa Warszawskiego.	90
3.1. Administracja centralna.	91
3.1.1. Król.	91
3.1.2. Ministrowie.	92
3.1.3. Rada Ministrów.	92
3.1.4. Rada Stanu.	93
3.2. Kształcenie w zakresie administracji i początki nauk administracyjnych.	94
3.3. Lokalna administracja rządowa i samorządowa.	96
3.3.1. Departamenty i powiaty.	96
3.3.2. Municypalności i gminy.	97
4. Administracja Królestwa Polskiego (1815-1830).	100
4.1. Centralne władze administracyjne.	102
4.1.1. Król.	102
4.1.2. Namiestnik.	102
4.1.3. Rada Stanu.	103
4.1.4. Komisje Rządowe.	104
4.2. Kształcenie kadry urzędniczej i nauka administracji.	105
4.3. Administracja lokalna.	106
4.3.1. Województwa i obwody.	106
4.3.2. Miasta i gminy wiejskie.	107
4.4. Władze administracyjne powstania listopadowego.	109

5. Administracja Wolnego Miasta Krakowa (Rzeczypospolitej Krakowskiej 1815-1846).	110
5.1. Władze centralne.	111
5.2. Administracja terytorialna.	112
ROZDZIAŁ V. ADMINISTRACJA PUBLICZNA I NAUKA ADMINISTRACJI W DOBIE KSZTAŁTOWANIA SIĘ PAŃSTWA PRAWNEGO.	115
1. Administracja a konstrukcja państwa prawnego.	117
2. Reformy administracji pruskiej w XIX wieku.	118
2.1. Administracja centralna.	118
2.2. Administracja lokalna i samorząd.	119
2.3. Administracja w prowincjach polskich.	122
3. Ustrój administracyjny Austrii i Austro-Węgier w XIX wieku.	123
3.1. Administracja centralna.	124
3.2. Rządowa administracja lokalna.	125
3.3. Władze autonomiczne i samorządowe.	126
3.4. Galicja.	128
4. Administracja w XIX-wiecznej Rosji.	128
4.1. Administracja centralna.	129
4.2. Administracja lokalna.	130
4.3. Reforma ziemiska i miejska.	132
4.4. Samorząd wiejski.	133
4.5. Królestwo Polskie po 1831 roku.	134
4.5.1. Lata 1831-1864.	134
4.5.2. Lata 1864-1914.	136
5. Administracja centralna i samorząd w Wielkiej Brytanii w XIX wieku.	137
5.1. System rządów parlamentarno-gabinetowych.	137
5.2. Samorząd terytorialny.	139
6. Nauka administracji i prawa administracyjnego.	140
6.1. Niemcy.	140
6.2. Rosja.	142
6.3. Ziemie polskie pod zaborami.	143
ROZDZIAŁ VI. ADMINISTRACJA DRUGIEJ RZECZYPOSPOLITEJ.	147
1. Zagadnienia wstępne.	149
1.1. Wprowadzenie.	149
1.2. Aparat administracyjny w pierwszych latach II Rzeczypospolitej. Początki unifikacji.	149
1.2.1. Administracja centralna.	150
1.2.2. Administracja terytorialna.	150
1.2.2.1. Administracja rządowa.	150
1.2.2.2. Samorząd terytorialny.	152
2. Administracja w świetle konstytucji II Rzeczypospolitej.	155
2.1. Konstytucja marcowa.	155
2.1.1. Projekty konstytucji.	155

2.1.2. Treść konstytucji	156
2.1.2.1. Zasady konstytucyjne	156
2.1.2.2. Samorząd	157
2.1.2.3. Autonomia	158
2.1.2.4. Podsumowanie	158
2.2. Konstytucja kwietniowa	158
2.2.1. Zasady konstytucyjne	158
2.2.2. Samorząd	159
3. Struktura administracji II Rzeczypospolitej	160
3.1. Administracja centralna	160
3.1.1. Rada Ministrów	160
3.1.2. Ministrowie	160
3.2. Administracja ogólna po unifikacji	161
3.2.1. Wprowadzenie	161
3.2.2. Organy administracji ogólnej	161
3.2.2.1. Wojewoda	161
3.2.2.2. Starosta	163
3.2.3. Zadania administracji ogólnej	163
3.2.3.1. Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego	163
3.2.3.2. Nadzór nad zgromadzeniami i stowarzyszeniami	164
3.2.3.3. Kontrola prasy	164
3.3. Administracja specjalna	165
3.3.1. Administracja wojskowa	165
3.3.2. Administracja szkolnictwa	166
3.3.3. Administracja wyznaniowa	167
3.3.4. Administracja gospodarcza	168
3.3.4.1. Administracja przemysłowa	168
3.3.4.2. Administracja rolnictwa	168
3.4. Samorząd terytorialny po unifikacji	169
3.4.1. Ogólne zasady działania	169
3.4.2. Samorząd gminny	170
3.4.3. Samorząd powiatowy	170
3.4.4. Funkcje samorządu terytorialnego	171
3.4.5. Nadzór nad samorządem terytorialnym	171
3.5. Samorząd gospodarczy i zawodowy	172
4. Projekty reformy administracji II Rzeczypospolitej	173
5. Postępowanie administracyjne	174
5.1. Ogólne postępowanie administracyjne	174
5.2. Postępowanie przymusowe	175
5.3. Postępowanie karno-administracyjne	175
6. Funkcjonariusze administracji publicznej	175
7. Kontrola administracji publicznej	177
7.1. Kontrola parlamentarna	177
7.2. Kontrola państwowa. Najwyższa Izba Kontroli	177
7.3. Kontrola sądowa	178
8. Nauki administracyjne w okresie II Rzeczypospolitej	178

ROZDZIAŁ VII. ADMINISTRACJA ZIEM POLSKICH W CZASIE II WOJNY ŚWIA- TOWEJ.	183
1. Wybuch II wojny światowej. Zmiany zasad działania administracji II RP po wprowadzeniu stanu wojennego i wyjątkowego. Polskie organy na emigracji.	185
2. 17 września 1939. Administracja ziem polskich pod okupacją radziecką .	186
3. Administracja ziem polskich pod okupacją niemiecką	187
3.1. Administracja ziem wcielonych do Rzeszy.	187
3.2. Generalne Gubernatorstwo.	189
4. Polskie Państwo Podziemne.	191
5. Nauki administracyjne w czasie II wojny światowej.	193
 ROZDZIAŁ VIII. ADMINISTRACJA W POLSCE W LATACH 1944-1990.....	195
1. Wprowadzenie.	197
2. Administracja centralna	197
2.1. Administracja centralna w latach 1944-1947.	197
2.2. Administracja centralna w latach 1947-1952.	198
2.3. Administracja centralna po 1952 roku.	199
2.4. Projekty reformy administracji centralnej po 1989 roku.	202
3. Administracja terenowa	202
3.1. Administracja terenowa w latach 1944-1950.	202
3.2. Administracja terenowa w latach 1950-1990.	206
3.2.1. Lata 1950-1972/1975.	206
3.2.2. Administracja terenowa po reformie lat 1972-1975.	208
3.2.3. Zmiany w administracji terenowej po 1989 roku.	211
4. Tzw. podstawowe zasady ustrojowe administracji PRL.	212
5. Kontrola administracji w Polsce po II wojnie światowej.	213
5.1. Wprowadzenie.	213
5.2. Kontrola parlamentarna	214
5.3. Kontrola prokuratorska	214
5.4. Kontrola państwowa. Najwyższa Izba Kontroli.	215
5.5. Rzecznik Praw Obywatelskich.	217
5.6. Kontrola sądowa	218
5.6.1. Ogólne sądownictwo administracyjne.	218
5.6.2. Trybunał Konstytucyjny.	218
5.7. Kontrola społeczna	218
5.8. Kontrola wewnętrzna	219
5.8.1. Kontrola międzyresortowa	219
5.8.2. Kontrola resortowa	220
6. Nauki administracyjne w Polsce po II wojnie światowej.	220
 ROZDZIAŁ DC. SĄDOWNICTWO ADMINISTRACYJNE	223
1. Zagadnienia ogólne	225
1.1. Typy sądownictwa administracyjnego.	225

1.2. Metody określania właściwości. Uprawnienia sądów administracyjnych	225
1.3. Kontrola swobodnego uznania	226
2. Sądownictwo administracyjne we Francji	227
2.1. Początki sądownictwa administracyjnego.	227
2.2. Organizacja.	228
2.2.1. Rada Stanu.	228
2.2.2. Rady prefekturalne.	229
2.3. Właściwość.	229
3. Sądownictwo administracyjne w Księstwie Warszawskim.	230
3.1. Organizacja	230
3.2. Właściwość. Zasady postępowania	231
4. Sądownictwo administracyjne w Królestwie Polskim.	232
4.1. Organizacja	232
4.2. Właściwość.	233
5. Quasi-sądowa kontrola administracji w Rosji	233
6. Sądownictwo administracyjne w Prusach.	234
6.1. Wprowadzenie.	234
6.2. Organizacja	235
6.3. Właściwość.	236
7. Sądownictwo administracyjne w Austrii.	237
7.1. Organizacja.	237
7.2. Właściwość. Zasady działania	237
7.3. Trybunał Państwa	238
8. Sądownictwo administracyjne w II Rzeczypospolitej.	239
8.1. Utworzenie Najwyższego Trybunału Administracyjnego (NTA)	239
8.2. Problem niższych instancji.	239
8.3. Najwyższy Trybunał Administracyjny.	240
8.3.1. Organizacja	240
8.3.2. Właściwość. Zasady działania.	241
8.3.3. Sądownictwo administracyjne na ziemiach byłego zaboru pruskiego.	242
8.3.4. Ocena działalności Najwyższego Trybunału Administracyjnego	243
8.4. Inwalidzki Sąd Administracyjny (ISA).	244
8.5. Sądy ubezpieczeń społecznych	244
8.6. Trybunał Kompetencyjny.	245
9. Sądownictwo administracyjne w Polsce po II wojnie światowej	245
9.1. Poglądy na temat sądownictwa administracyjnego 1944-1980.	245
9.2. Utworzenie Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA).	247
9.2.1. Organizacja Naczelnego Sądu Administracyjnego.	248
9.2.2. Właściwość NSA. Zasady działania.	248
9.2.3. Sądy ubezpieczeń społecznych.	250
9.2.4. Rozstrzyganie sporów kompetencyjnych.	251
WYKRESY.	253
WYKAZ WYBRANEJ LITERATURY.	263